

1825

2. Bøh. af Lovf. om Helligholdelsen af Søn- og Helligdage.

1826

Lad os ikke grave gamle Eider op igjen, men lad os blive i Nutiden, gaaſte i den Aand, hvori vi i det Hele taget Gudstellov leve. Fordi man er bange for disse politiske Møder eller for Møder i verdsligt Diemed, vil man nu forbyde alle Forsamlinger paa den paagjældende Tid; Alt hvad der kan kaldes Forsamlinger skal være forbudt, fordi man ikke kan taale politiske Møder. Nei, jeg haaber, at den høitværede Justitsminister, der forøvrigt har viist sin Villie til at komme overens med os om Loven, saaledes at den kan komme igjennem, ogsaa vil komme til at erkjende, at han i dette Punkt maa enes med os, forsaavidt han overhovedet, det jeg tror, vil finde det muligt at faae denne Lov igjennem. Dette er, som sagt, for mig Hovedpunktet; men jeg skal ikke nu opholde mig videre herved. For mig er Butikerens Lukning en afgjort Sag; jeg smiler, naar Herrer vedtage Forslaget, og jeg ryfter al Skyld derfor fra mig.

Klein: Den ærede Ordfører kom i sit sidste Foredrag tilbage til et Punkt, som tidligere er blevet berørt af det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (Thorup), og det, der blev sagt derom, foranledigede mig til at begjære Ordet, skjøndt Tiden allerede er saa langt fremrykket. Det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds tillod sig den Betegnelse, at den tidligere Justitsminister havde bragt denne Sag ud i et Uføre, og at det derfor var nødvendigt at gjøre Noget for at bringe Sagen ind i en bedre Tilstand, og den ærede Ordfører yttrede, at den tidligere Justitsminister havde gravet en gammel Bestemmelse i Helligdagsanordningen op og sat en Bestemmelse i Kraft, som intet Menneske i lange Tider havde tænkt paa skulde kunne bruges. Det forekommer mig, at der havde været nogen Anledning for ærede Medlemmer til, forinden de udtalte en saadan Mening, at søge at lære den Ting at kjende, hvorom de saaledes talte (Latter). Det ærede Medlem herfraas overfor finder det meget morsomt, men jeg kan ikke Andet end fremdeles vedstaa den Mening, at det er naturligt, at ærede Medlemmer, ærede Folkerepræsentanter, forinden de dømme om en Sag, skaffe sig tilbørlig Underretning om den (Ufrydelse). Det ærede Medlem har, som det synes, en anden Opfattelse, men dette forander ikke min Opfattelse. Jeg maa meget beklage, at jeg blev forhindret i at svare paa den Forespørgsel, som der var anmeldt og stillet til mig i Slutningen af forrige Samling, og som

netop dreiede sig om det meget omtalte Forbud imod politiske Møders Afholdelse. Jeg vilde da, antager jeg, kunne have haft Leilighed til noget at berigtige de ganske vist meget forkerte Anskuelser, som allerede den Gang vare tilstede, og som efter den Tid synes at have fæstnet sig end mere, saaledes at man har lavet sig selv en Forestilling, om hvad der skulde være passeret, som er urigtig, men som ikke desto mindre har bidraget til at danne Grundvolden for forskjellige andre Forestillinger. Der har mig bekendt ikke under nogen tidligere Justitsminister, i det Mindste ikke saa længe jeg havde den Ære at være Justitsminister, været udsædt noget Forbud, hverken imod offentlige Forsamlinger i Almindelighed eller imod politiske Forsamlinger i Særdeleshed. Naar man derfor har talt, som om det var sket, viser det altsaa, at man har talt om en Ting, som man ikke rigtig kjendte, og altsaa for saa vidt tror jeg, at det ikke var uden Grund, naar jeg før udtalte det Omste, at man, forinden man talte og hørte, skulde skaffe sig Kjendskab til de Ting, hvorom man talte. Der fandt i afgjorte Mars Foraar nogle Tilfælde Sted, som drog Opmærksomheden hen paa sig; det var navnlig, tror jeg, Tilfældet to Steder, at vedkommende Politimestre havde betinget Tilbælgelsen til at afholde politiske Møder af, at de holdtes efter Gudstjenestens Tilendbringelse. Disse Paabud af vedkommende Politimestre skuldes ikke noget Paalæg fra Justitsministerens Side. Vedkommende Politimestre havde i den Henseende handlet efter deres eget Initiativ, støttende dem paa hvad de ansaa for at være deres Pligt ifølge den da og fremdeles endnu i dette Dødelik gjældende Lovgivning, som en Politimester jo ikke har Ret til at sætte til Side. Hvad der foreligger fra Justitsministeren, er noget ganske Andet. Der foreligger kun fra den forrige Justitsministers Side en Meddelelse til de forskjellige Retsbetjente gennem Amtmændene om at have deres Opmærksomhed henvendt paa en enkelt særegen Klasse af offentlige Forsamlinger om Søndagen. Den Art offentlige Forsamlinger, som der hentyndes til, var nogle Forsamlinger, som ved den Tid begyndte at finde Sted netop om Søndagen, og som paa mange Steder havde vaft megen Forargelse, nemlig de saakaldte socialistiske Forsamlinger. Der var fremkommet Klage over, at mange Steder sølte Befolkningen sig i høiest Grad forarget ved, at de omvandrede Agitatoree og Prædikanter samlede Sværme om sig, saa at sige umiddelbart efter Gudstjenesten, og naar saadant Folk strømmede fra Kirke, løffedes de dels af